

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2010

5. volební období

1005/1

Stanovisko vlády

k senátnímu návrhu ústavního zákona,
kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,
ve znění pozdějších ústavních zákonů

předložené dopisem předsedy vlády Jana Fischera ze dne
25. ledna 2010 (čj. 22125/09 - OVA)

Stanovisko

vlády k návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů (sněmovní tisk č. 1005)

Vláda na své schůzi dne 25. ledna 2010 projednala a posoudila návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů (sněmovní tisk č. 1005), a vyjádřila s tímto návrhem **nesouhlas**.

Vláda konstatuje, že v obecné rovině vítá snahu prostřednictvím legislativní úpravy působit ke stabilizaci státního rozpočtu a fiskální kázni a podporuje také snahu navrhovatelů o úpravu legislativního procesu vedoucího k jeho zkvalitnění ve fázi navrhování a projednávání návrhů zákonů v obou komorách Parlamentu České republiky, zejména pokud jde o režim pozměňovacích návrhů a o zpřísnění podmínek pro uplatnění zákonodárné iniciativy ze strany poslanců.

Vláda je však zároveň toho názoru, že jakákoliv změna Ústavy a souvisejících zákonů upravujících jednací řády obou komor Parlamentu musí být výsledkem široké diskuse za účasti obou komor Parlamentu, vlády a prezidenta republiky a také ústavněprávních odborníků, jejímž cílem by bylo připravit takový návrh ústavního zákona, který nebude zakládat možné rozpory s některými ustanoveními Ústavy České republiky, jak je na ně poukázáno níže a který bude předpokladem časové stability přijaté právní úpravy.

Nedostatky předloženého návrhu spočívají zejména v tom, že

- zavedením institutu tzv. závazného vyjádření vlády podle čl. 44 odst. 3 návrhu by došlo k významnému posílení moci výkonné vůči moci zákonodárné, neboť vláda by disponovala právem veta v procesu přijímání návrhů zákonů Parlamentem, což není v souladu s čl. 15 odst. 1 Ústavy, podle něhož zákonodárná moc v České republice náleží výlučně Parlamentu. V této souvislosti je potřeba zdůraznit, že podle návrhu se ze strany vlády jedná o absolutní veto, přičemž ve srovnání s oprávněním prezidenta republiky podle čl. 50 odst. 1 Ústavy se jedná o oprávnění silnější, a to spolu s neurčitým vymezením podmínek uplatnění tohoto veta vládou, narušuje ústavní princip

dělby moci. Nedostatek právní konstrukce navrhovaného institutu spočívá dále v tom, že možnost přehlasování nesouhlasného vyjádření vlády by musela být jako výjimka z pravidla zakotvena přímo v Ústavě, obdobně jako je tomu v čl. 50 odst. 2 Ústavy, jde-li o právo veta prezidenta republiky, a úprava takové výjimky z Ústavou stanoveného principu pouze v jednacím řádu Poslanecké sněmovny, tj. v „obyčejném“ zákoně, by byla nepřipustnou nepřímou novelou Ústavy a mohla by založit rozpor s čl. 9 odst. 1 Ústavy, podle něhož může být Ústava doplňována či měněna pouze ústavními zákony; dikce navrhovaného čl. 44 odst. 3 skýtá dále výkladový problém spočívající v tom, že není zřejmé, co se považuje za „podstatné“ snížení příjmů, resp. zvýšení výdajů státního rozpočtu a navíc není ani jasný způsob, jakým by se aplikovalo toto ustanovení ve vztahu k návrhu státního rozpočtu na příslušný kalendářní rok;

- rozšíření možnosti vlády vyjadřovat se k návrhům zákonů, se kterými Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas, navrhované v čl. 44 odst. 1 a 2, je problematické a spíše formální, neboť takové vyjádření vlády nemá žádné právní důsledky a pro Poslaneckou sněmovnu by mělo pouze informativní význam. Přijetí navrhované procedury vyjadřování se vlády by vedlo k prodlužování legislativního procesu a nárůstu administrativy bez náležitého efektu, a to navíc za situace, kdy vláda má i podle nyní platné právní úpravy možnost sdělit svůj postoj k pozměňovacím návrhům prostřednictvím svého ministra; kromě toho navrhovaná 10-denní lhůta pro vyjádření se vlády k návrhům zákonů ve znění pozměňovacích návrhů je neúměrně krátká;
- prodloužení prekluzivní lhůty vyhrazené Senátu k přijímání návrhů zákonů z nynějších 30 na 60 dnů podle čl. 46 odst. 1 návrhu by mohlo vést k nežádoucímu prodlužování legislativního procesu a ve své podstatě by šlo proti snaze o zlepšení stavu plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii.